

**ДЕМИНУТИВИТЕ В ПОВЕСТТА
„БЪЛГАРИ ОТ СТАРО ВРЕМЕ“ И ТЕХНИТЕ ПРЕВОДНИ
СЪОТВЕТСТВИЯ НА РУСКИ ЕЗИК**

Ваня Зидарова
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

**THE DIMINUTIVES IN THE STORY „OLD TIME
BULGARIANS“ AND THEIR TRANSLATION
CORRESPONDENCES IN RUSSIAN**

Vanya Zidarova
Paisii Hilendarski University of Plovdiv

The article analyzes the diminutives in the story and their Russian equivalents. The analysis is preceded by a consideration of diminutives as derivatives and their semantic and formal features. 180 sentences are excerpted. There is a formal match in 52 forms and a formal mismatch in 75 forms. There is a difference both in the suffixes and in their number. There are more diminutives in the Bulgarian text.

Key words: diminutives, diminutive suffixes, diminutive semantics

Деминутивите са суфиксални деривати, широко разпространени в славянските езици. Поради честата им поява в различни типове дискурс те са били изследвани от различни гледни точки – фреквентност, семантика, суфиксална оформеност, стилистична функция, от прагматичен аспект, от контрастивен аспект (в съпоставка с немски, руски, английски, гръцки).

За българския език първите семантични наблюдения са направени от Л. Андрейчин през 40-те години на XX век в неговата „Основна българска граматика“ (Андрейчин 1944). Значително по-късно се появяват и монографични изследвания по въпроса – „Умалителните имена в книжовния език“ на М. Димитрова (Димитрова 1959) и „Умалителността в българския книжовен език“ на Б. Кръстев (Кръстев 1976).

В тези трудове намираме относително комплексно и пълно описание на умалителността в съвременния български език. Засегнати са словообразователни, семантични, стилистични и класификационни особености на деминутивите. Сравнително добре са описани средствата и механизмите за образуване на деминутиви и в трудовете по българско словообразуване (Стоянов 1977, Радева 1991). Деминутивни деривати могат да имат съществителни имена (*масло – масълце*), прилагателни имена (*кротък – кротичък*), наречия (*тънко – тъничко*) и глаголи (*да дръпна – да подръпна*). Всички тези разновидности се срещат в по-вестта на Л. Каравелов, но нашите наблюдения включват само съществителните имена поради тяхната многобройност.

В лингвистиката изследванията върху деминутивите се движат основно в две насоки – структурна и семантична.

От структурна гледна точка интерес представляват суфиксите, с участието на които се формират деминутивите, т.нар. деминутивни суфикси. Задоволително описание на набора от деминутивни суфикси в българския език намираме в Граматика на съвременния български книжовен език (Граматика 1983: 66 – 68). Представени по признака род на произвеждащата основа, те изглеждат така:

1. Суфикси за мъжки род: **-ец** (*ветрец, дъждец, хлебец, снежец*), **-е** (*вълче, петле, зайче, внуче, орле*), **-че** (*столче, градче, прозорче, конче*), **-ле** (*мъжле, братле, носле*);

2. Суфикси за женски род: **-иц(а)** (*майчица, женица, душица, водичка*), **-к(а)** (*рибка, градинка, уличка*), **-ичк(а)** (*горичка, нивичка, кравичка, главичка*), **-чиц(а)** (*кръвчица, песенчица, масчица, солчица*), **-че**, **-иче** (*булче, жабче, сестриче, маймунче*), **-ле** (*книжле, рокле*), **-ленц(е)** (*рокленце*).

3. Суфикси за среден род: **-ц(е)** (*колелце, селце*), **-енц(е)** (*оченце, ушенце*), **-иц(е)** (*слънчице, личице*).

Мултипликация на деминутивността се постига по два начина: чрез удвояване на суфиксите (*човек – човече – човеченце, нос – носле – носленце, мишка – мишле – мишленце, стол – столче – столченце*) или чрез лексикален маркер (*Донеси ми малкото столче!*, *Слънцето едвам проникваше през малкото прозорче*). Налице е и възможността за съчетаемост на една и съща основа с различни суфикси: *вода – водичка – водичка, ръка – ръчица – ръчичка, коса – косица – косичка*.

Въпреки че целта на описанието в академичната граматика е предимно словообразователна, авторите са маркирали и специфичната семантика, въвеждана от съответния суфикс. Например: **-ец** (предимно галювна), **-че** (предимно умалителна), **-ле** (с оттенък на пре-

небрежение) и т.н. Тези семантични бележки не могат да се приемат за сериозно семантично описание, доколкото липсва дискурс, а той е от първостепенна важност за реализацията на определена семантична функция.

Въпреки родството между двата езика – български и руски, при суфиксите двете езикови системи разполагат с различен набор от суфикси. Ето някои от най-широко застъпените руски умалителни наставки: **-ик** (*стол***ик**, *крокодил***чик**, *билет***ик**, *дом***ик**, *ключ***ик**, *солдат***ик**), **-чик** (*стакан***чик**, *чемодан***чик**), **-ек** (*цвето***чек**, *кусоч***ек**), **-ечк(а)** (*ча***шечка**, *книжечка*), **-очк(а)** (*сказоч***ка**, *кисточ***ка**, *пароч***ка**, *шапоч***ка**, *ласточ***ка**), **-к(а)** (*рыб***ка**, *руч***ка**), **-ок** (*друж***ок**, *береж***ок**), **-оньк(а)/-еньк(а)** (*нож***енька**, *голов***онька**), **-ышк(о)/-ишк(о)** (*солн***ышко**, *паль***тишко**). И в руския език е възможна отбелязаната в българския език суфиксална тавтология: *цвет* – *цветок/цветочек*, *лист* – *листок/листочек* (Виноградов 1986).

От семантична гледна точка деминутивите представляват интерес основно във връзка с функциите си в речта, които биват доста разнообразни. Системата от деминутивни суфикси е сравнително изчерпателно представена за българския език, а функциите, които деминутивите изпълняват, са многообразни и умалителната съвсем не е единствена или най-често срещана. По отношение на семантиката на деминутивите мненията на изследователите като цяло съвпадат: приема се, че означавайки първоначално физическа умалителност на предметите, впоследствие деминутивът развива и други значения – галовно или иронично. От функционално-семантично гледище изследователите се обединяват около три основни функции: 1) умалителна, 2) умилителна (галовна, ласкателна, емоционално-оценъчна) и 3) пейоративна (иронична, негативно-оценъчна).

За първична и основна се приема умалителната. Тя има номинативен характер и означава денотати с реално по-малки размери. Тази функция се реализира само при имена, назоваващи денотати, чиито размери могат да варират (*Подай ми чашката!*, *Седни на столчето!*, *Сложи бисквити в чинийката!*, *В това градче е много спокойно*). Въпреки това, за да сме сигурни в умалителната семантика, ни е нужен по-широк контекст, например: *Ех, че красива чинийка!* (може да става дума за малка чинийка, но може и чинията да е с обичайни размери). Поради денотативната първична същност на деминутивите говорещият може да разграничи два обекта, назовавайки ги по различен начин: *От чекмеджето липсват една лъжица и две лъжички*. Тази първична умалителна функция можем да наречем *номинативна*, тъй

като тя експлицира реално малък размер на денотата. Тази функция може да се приеме за семантичен инвариант на деминутивите, тъй като е най-малко зависима от контекста.

Другите две функции са стилистично и прагматично маркирани, характеризират се с ясно изразен конотативен характер. Затова можем да ги обединим под названието *конотативни* – те не характеризират денотата от гледна точка на неговите размери, номинацията при тях е подчинена на конотацията – говорещият изразява емоционално отношение към денотата (положително или отрицателно), което пък от своя страна внася и прагматичен компонент в семантиката. Конотацията може да е положителна (*Я да видим какво имаш в ръчичката!*) или отрицателна (*И ти си седнал да вярваш на това адвокатче!*). Деминутиви, реализиращи тези функции, не предявяват семантично изискване към произвеждащата основа и съответно към денотата. Той може да варира в размерите си, но може да бъде и уникален, или пък да има абстрактен характер (*женица, водичка, братле, слънчице, приютелче, солчица, кафенце, биричка, животец, глупаче, идиотче*). Когато деминутивът има конотативна функция, тя не влияе върху номинативната, денотатът на „кафе“ и „кафенце“ е един и същ в изказванията *Хайде да пийнем кафе! Хайде да пийнем кафенце! Днес морето е спокойно. Днес моренцето е спокойно*. Смята се, че пейоративната функция е по-обичайно срещана при названия на лица (срв.: *Не се занимавай с това докторче! И това писателче седнало да ми говори за Достоевски. От вчера адвокатче и вече много знае*). Интересна употреба на деминутиви с оценъчна семантика отбелязва М. Кузова, допускайки полисемия при суфиксите, като посочва примери за контраст между суфиксален деминутив с положителна оценъчност в контекст с отрицателна оценъчност. Например: *Главичката ще ти счупя! Ушичките ще ти скъсам! Ръчичките ще ти откъсна!* (примерите са на Кузова 2018: 235). Авторката разглежда такива употреби като случаи на метафоризация, при което експресията се подсилва от контраста между умалителната форма и категоричната заплаха в изказването.

В руския език деминутивите притежават функции, сходни с тези в българския език. Деминутивността се разглежда като една от най-развитите семантико-прагматични категории, която превзема ежедневната комуникация. В руската лингвистика се обръща специално внимание на прагматичния компонент при деминутивите, благодарение на който те се разглеждат като стратегическо средство за постигане на различни прагматични ефекти (Нечаева 2016, цит. по Кузова 2018: 246). Според Л. Воронова деминутивният суфикс има двуядрена

структура: в неговата семантика съществуват едновременно семантичен и прагматичен компонент (Воронова 2012: 15 – 17). В съпоставка с българския език И. Васева твърди, че руските умалителни съществителни изразяват по-широк спектър от значения, като значителна част от тях е свързана с отрицателна семантика (Васева 2004, цит. по Кузова 2018: 243). Експресията при деминутивите се приема за системна независимо от узуалния си характер.

Основен тип дискурс, в който се реализират конотативните функции на деминутивите, е разговорният, неформалният. В повестта „Българи от старо време“ на Л. Каравелов обаче те са част и от авторовата реч. Но точно изобилието от деминутиви в речта на главните персонажи в повестта „Българи от старо време“ – хаджи Генчо и дядо Либен, ни насочи към съпоставително изследване на деминутивите в два родствени езика и възможностите за превод. Интуитивното усещане е, че в езици като руски, чешки, полски има много по-голяма фреквентност на деминутиви в речта. Но в това произведение и конкретно в речта на дядо Либен и хаджи Генчо можем да видим почти маниакална любов към умалителните форми и тяхната положително-конотативна употреба, която е важна част от речевия им портрет. В художествен текст деминутивизацията е важен смислообразуващ фактор и стилистично маркиращо средство. Именно стилистично-експресивният момент и неговото предаване със средствата на език, различен от оригинала, е истинско преводаческо предизвикателство. Невинаги е възможно да се намери еквивалент, който така да се доближи до оригинала, че да възпроизведе в пълна сила прагматичния и експресивния ефект, заложен в оригиналния текст. Повестта на Л. Каравелов е истинско предизвикателство в преводаческо отношение не само с изобилието от деминутиви (което е предмет на този текст), но и с архаичния си език, с множеството турцизми, с диалектната лексика.

Повестта „Българи от старо време“ (с подзаглавие „За памет на Братя Миладинови и на Н. Герова“) е публикувана за първи път на руски език през 1867 г. в сп. „Отечественные записки“ (т. 173 и 174). На следващата година Л. Каравелов включва творбата си в сборника „Страницы из книги страданий болгарского племени“, за да я публикува в своя вестник „Свобода“. През 1872 г. авторът сам превежда повестта на български език. Наблюденията ни тук се основават на две конкретни издания: Л. Каравелов. *Българи от старо време (в памет на братя Миладинови и Н. Герова)*. София, ИК „Пан“, 2003 г., и Л. Каравелов. *Болгары старого времени. Гери* „Худ. литература“, 1977 г. Перевод с българското Дмитрий Александрович Горбов. За съжаление

ние, търсенето на руски преводи се оказа почти безрезултатно. Намерихме само един превод (включван в различни руски издания), а без съмнение би било много по-добре да се сравнят различни преводни интерпретации.

Ексцерпирани са 180 изречения, в които има употреба на деминутиви, а общият брой на деминутивите (български и руски) е 163 лексеми. Реалният брой на изреченията, в които присъства деминутив, е доста по-голям, но тук сме избегнали случаите, в които формите се повтарят, без да има разлика при превода. Например думата „водица“ се среща десетки пъти в текста и неизменно е превеждана с максимално близката в словообразователно отношение руска лексема „водица“. Също така лексемата „винце“ се повтаря многократно с един и същ еквивалент „винцо“.

Преводните еквиваленти са разделили в две основни групи – със съответствие на деминутив и без съответствие на деминутив. В някои случаи се среща и разлика в първичната лексикална единица, което най-често произтича от спецификата на българската лексема (с турски произход или с регионално-битов характер – *ерген, мезе, ракия, джигер, леблебия, кебап, джезве* и други), за която няма подходящ лексикален еквивалент в руския език. Поради голямото количество лексеми не представяме тук всички изречения, а само примерен подбор от по десет изречения.

I. **ДЕМИНУТИВ** БГ → **ДЕМИНУТИВ** РУС

- 1 *Изваждат из поясите си своите сини с бели **звездици** кърпи.*
- 1а *Вынут из пояса синие платки с белыми **звездочками**.*
- 2 *Дядо хаджия, мама е болна и ѝ се да пояде сухи **кайсийки**.*
- 2а *Дедушка Хаджи, мама больна и хочется ей сухих **абрикосиков**.*
- 3 *Хаджи Генчо обвинил в една **хартийка** малко кайсии.*
- 3а *Хаджи Генчо завертывает немножко абрикосов в **бумажку**.*
- 4 *Надясно се намира **градинка**.*
- 4а *Направо – **садик**.*
- 5 *Черна или руса къдра **главица**, мерджанени **устници**.*
- 5а *Черная или русая кудрявая **головка**, коралловые **губки**.*
- 6 *Ако ние с тебе да пийнеме сега по малко **ракийка** и да похапнем нещо за обед.*
- 6а *Не мешало бы нам до обеда выпить **водочки** да закусить **маленько**.*

- 7 *Бягайте настрана, мари, да не уплашите **кончето!***
 7а *Эй, с дороги! Не испугайте **лошадку!***
 8 *Да не си добил от момчето ми, Костадинча, **письмце?***
 8а *Уж не от сына ли Костадина **письмецо** получил?*
 9 *Моли се да му даде едно **цветенце...***
 9а *Попросив у нее **цветочек...***
 10 *Донесла едно малко **столченце.***
 10а *Принесла маленький **столик.***

В последния пример *столченце* – *столик* преводачът вероятно е бил подведен от междуезиковата омонимия „стол“ (бълг.) и „стол“ (рус. „маса“). Точният превод би бил *столченце* – *стулик* или *стульчик*.

Случаите на еквивалентност деминутив _{бг} – деминутив _{рус} в изреченията са 52 на брой, което прави 31,9% от общия брой ексцерпирани изречения.

В някои случаи е налице деминутивност и в двата езика, но с различна лексикална основа поради липса на лексикален еквивалент в руския език. Например: *Ех, как ли ще се зарадва Ненчо, когато му донеса от стрелешката **ракийка** // Ах, как обрадуется Ненчо, когда я привезу ему стрелешской **водочки.*** Лексемата „ракия“ е отразена в руските речници, но очевидно преводачът смята за неин лексикален еквивалент „водка“.

Има и изречения, в които **само част** от българските деминутиви **са предадени** със съответния словообразователен еквивалент: *Майките са заныти със своите **дечица**, момиченцата шетат по къщите си, садят цветице в **градинките** си и пеят своите **песенчици** // Матери заныты детьми, девушки – хозяйством, разведеньем цветов в **садике** да своими девичьими песнями.* В този пример от пет деминутива в българския текст само един има съответствие в руския. Виж още: *...мъничките му **уста** били украсени с алени устни...тънка и гиздава снага, стегната с копринено **коланче...** тънка като було **кърпица...** мъниста и мерджаново **герданче** // маленький алый **ротик...** стройный стан, крепко стянутый поясом... голова повязана тонким, как вуаль, красным **платочком...** мониста и коралловое ожерелье; Притури малко **лучец**, притури малко **масълце...** И червен **пиперец** би трябвало още малко – мъъъничко! // Прибав немножко **лучку**, немножко **маслица...** и перцу стручкового надо быть еще маленько, чуть-чуть!*

Случва се и в едно изречение с два или повече деминутиви единият да има формално съответствие, а другият – не. Например: *Хаджи Генчо обича студена **водица**, праща той едного от своите уче-*

ници да налее **водица** с двете стомни // Хаджи Генчо любит иметь про запас холодную **водицу**, пошлет он ученика за **водой**. Деминутивът „водица“ е предаден на руски език с две различни съответствия – „водица“ и „вода“. В тия **кутийки** има и сушени **крушки**, и сушени сливи // В этих **коробочках** и сушеные **груши**, и сушеные сливы. И в този пример се наблюдава словообразователно несъответствие. Деминутивът „кутийки“ има деминутивен еквивалент „коробочки“, но деминутивът „крушки“ няма деминутивно съответствие – „груши“.

II. ДЕМИНУТИВ БГ → НЕДЕМИНУТИВ РУС

- 1 *Иди там през Герджиковия мост, бялата **къщица** с дългите стрехи!*
- 1а *Ступай туда, за Герджиковым мостом, выбеленный **дом** с большим навесом!*
- 2 *У вас има цели кола и **кайсийки**, и **дренчици**...ние ще те повикаме да поядеш свински **кебапец**.*
- 2а *У вас и **абрикосов**, и **кизила** целые возы...мы тебя позовем **шашлык** кушать.*
- 3 *Това е неговото лятно **мезенце**.*
- 3а *Это его летняя **закуска**.*
- 4 *Когато дядо Либен поседи малко, то обикновено туря на главата си бяло платнено **фесленце**.*
- 4а *Посидев немного, дедушка Либен надевает белую полотняную **феску**.*
- 5 *И краставоселско винце налях в една **бъчвица**.*
- 5а *И краставосельского **бочку**.*
- 6 *Аз обичам ракията с **медец**.*
- 6а *Я люблю подогретую с **медом**.*
- 7 *Отишли в Стрелча да си купят зеле с една стара **кобилка**.*
- 7а *Пошли в Стрелчу – капусту покупать. Взяли с собой старую **кобылу**.*
- 8 *Ех, **ракийка**! Трябва голям юнак да е тоя дядо ви Либен!*
- 8а *Вот так **водка**! Сразу видно: молодец этот дедушка Либен!*
- 9 *Каква причина е накарала хаджи Генча да се съгласи да даде своето **девойченце** на Павлина?*
- 9а *Какая же причина заставила хаджи Генчо сразу отдать свою **дочь** за Павлина?*
- 10 *Гудила отгоре му греяната **ракийка** и **мезенцето**.*

10а *Ставит подогретую водку и закуску.*

Случаите на несъвпадение (деминутив – недеминутив) са 75 на брой, което прави 46,01%, т.е. почти в половината случаи имаме несъответствие. При останалите 36 форми става въпрос за затруднение от лексикален характер (при думи като *перчем, ерген, джезве, джигер, мезе, ракия, леблебия, сушено грозде*) или авторска интерпретация: *Какво прави моето детенце? // Что поделываает мой соколик?, от Лилините ръчици – собственооручно Лилой.*

Ето два откъса, в които има съсредоточаване на много деминутиви в оригинала и чувствително по-малко в руския превод:

„Иди, булка, и налейте едно шишенце от най-хубавата ракия. Налейте в едно джезвенце ракия, размесете я с медац, ама медацът да е повечко, па я сварете на огъня, така, знаеи, мъничко я подгрейте. Кажуи там на майка си да извади и една зелка, да я посипе с червен пиперец... Я донесете и малко смокинки, сухо грозденце. Опечете там и малко агнешки джигерец и нарежете малко луканчица, ала знаеи, да я нарежете тъничко. Вижете там има ли още нещо за мезенце...“ // „Поди, голубушка, налей графинчик самой лучшей водки, вылей в кофейник, подмешай медку побольше и вскипяти на огне да поддержи там немножко. И скажи матери – пусть возьмет кочан капусты кислой, посылет его красным перцем, только немного. Да принеси инжиру, изюму. Поджарьте печенки бараньей да нарежьте колбаски потоньше. Да еще там что получше из закуски...“

„Донеси малко ябълчици, малко големи смокинки, малко сушено гроздице, малко леблебийка, донеси още захарни петленца, бадемце...“ // „Принеси яблук, крупных смокв, изюмцу, жареного гороху. Да захвати сахарных петушков.

В първия откъс има десет деминутива, докато в руския превод на този откъс има само четири. Във втория откъс има шест деминутива, а в руския му превод – само два.

Можем да направим предположение на какво се дължи сериозната количествена разлика между деминутивите в българския и в руския текст. Едната вероятна причина е, че преводачът не осъзнава значимостта на деминутива в дадения контекст. Друга причина би могла да бъде приемането на деминутива като номинативно-умалителна, а не като конотативна форма. Напълно възможно е и преводачът да не приема деминутива като задължителен елемент при възпроизвеждането на оригиналното съдържание.

Вниманието привличат и някои лексикални съответствия, които преводачът е използвал. Специфичните за българския език реалии ке-

бан, *ракия* не са абсолютно непознати в руската лексикография. Преводачът Д. А. Горбов обаче е взел преводаческо решение да използва далеч по-познатата на руския читател лексема *водка* като съответствие на названието на специфичното българско питие *ракия*. Преводното съответствие *шашлык* (бълг. *шишче*) също не съответства на българската лексема *кебан* (в руските речници е включена лексемата *кебаб*).

Такива несъответствия може да се дължат на различни причини: 1) преводачът е разчитал на собственото си владение на езика, без да прави лексикографска справка, 2) в ползваните от преводача речници някои реалии не са били включени през 70-те години на ХХ век, 3) преводачът е изпитал затруднения с образуването на деминутив от произвеждащата основа, 4) преводачът се е стремил да направи текста по-близък до езиковото съзнание на руския читател, поради което е избягвал употребата на екзотична лексика. По отношение на цитираните по-горе лексеми може би е по-точно да се разгледат като преводни съответствия, а не като преводни еквиваленти (от гледна точка на теорията и практиката на превода).

ЛИТЕРАТУРА

Андрейчин 1944: Андрейчин, Л. *Основна българска граматика*. [Andreychin, L. *Osnovna balgarska gramatika*.] София: Хемус, 1944. Наука и изкуство, 1978.

Васева 2004: Васева, И. *Отражение национального характера в языке болгар и русских*. [Vaseva, I. *Otrazhenie natsional'nogo haraktera v yazyke bolgar i russkih*.]

<<http://www.russian.slavica.org/article2283.html>>

Виноградов 1986: Виноградов, В. В. *Русский язык*. [Vinogradov, V. V. *Russkij yazyk*.] Москва: Высш. шк., 1986.

Воронова 2012: Воронова, Л. П. *Семантика и прагматика деминутивных суффиксов в русском языке*. [Voronova, L. P. *Semantika i pragmatika deminutivnyh suffiksov v russkom yazyke*.] <<https://cyberleninka.ru/article/n/semantika-i-pragmatika-deminutivnyh-suffiksov-v-russkom-yazyke>> (5.11.2022)

Грамматика 1983: *Грамматика на съвременния български книжовен език. В три тома. Том 2. Морфология*. [Gramatika na savremenniya balgarski knizhoven ezik v tri toma. Tom 2. Morfologiya.] София: БАН, 1983.

Димитрова 1959: Димитрова, М. *Умалителните имена в книжовния български език*. [Dimitrova, M. *Umalitelnite imena v knizhovniya*

balgarski ezik.] // *Известия на Института за български език*. 1959, № 6, 263 – 319.

Кръстев 1976: Кръстев, Б. *Умалителността в българския език*. [Krstev, V. Umalitelnostta v balgarskiya ezik.] София: Народна просвета. 1976.

Кузова 2018: Кузова, М. *Парадоксите на експресията в българския и руския език*. [Kuzova, M. Paradoksite na ekspresiyata v balgarskiya i ruskiya ezik.] Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски“, 2018.

Нечаева 2016: Нечаева, Н. *Деминутивите в съвременната руска реч (функционално-прагматичен аспект)* [Nechaeva, N. Deminutivite v savremennata ruska rech (funktsionalno-pragmatichen aspekt).] София: СУ „Св. Климент Охридски“, 2016.

Радева 1991: Радева, В. *Словообразуването в българския книжовен език*. [Radeva, V. Slovoobrazuvaneto v balgarskiya knizhoven ezik.] София: УИ „Св. Климент Охридски“, 1991.

Стоянов 1977: Стоянов, Ст. *Словообразуването в българския език*. [Stoyanov, St. Slovoobrazuvaneto v balgarskiya ezik.] София: Народна просвета, 1977.